„Oscarą" laimėjusiame filme vaidina lietuvių aktorė

Neringa JONUŠAITĖ

Kai ~~Užvakar vakare~~ Los Andžele buvo įteikti JAV kino meno akademijos apdovanojimai – „Oscarai". Užsienio filmų kategorijoje „Oscaras" atiteko rusų režisieriaus Nikitos Michalkovo filmui „Išvarginti saulės", kuriame vaidina ir lietuvių aktorė Ingeborga Dapkūnaitė. Filmas nurungė kitus pretendentus – Makedonijos „Prieš lietų", Kubos „Braškės ir šokoladas", Taivano „Valgyti gerti vyras moteris" ir Belgijos „Farinelli: Il Castrato".

Filmą „Išvarginti saulės" prieš keletą mėnesių turėjo galimybę pamatyti ir vilniečiai. Lapkričio 21 dieną jis buvo parodytas sostinės „Lietuvos" kino teatre Teatro ir kino

Nukelta į 11 p.

Garsioji Ingeborgos Dapkūnaitės šypsena. R.Jurgaičio nuotr.

„Oscarą" laimėjusiame filme vaidina lietuvių aktorė

Atkelta iš 1 p.

fondo iniciatyva. Į premjerą buvo atvykęs pats filmo režisierius N.Michalkovas, pasaulyje vadinamas auksiniu berniuku, karaliumi Midu, nes viskas, prie ko jis prisiliečia, virsta auksu. N.Michalkovas – rusų poetų N.Končialovskajos ir S.Michalkovo sūnus, pagal tėvo liniją kildina save iš gediminaičių ir kartais juokaudamas Lietuvą vadina savo tikrąja tėvyne. Jis yra aktorius, režisierius, scenaristas, pasaulyje išgarsėjęs filmais „Nebaigta pjesė mechaniniam pianinui", „Penki vakarai", „Giminės", „Akys juodosios", „Urga" ir daugybe kitų. Praėjusiais metais surengtoje pasaulio kino režisierių ir kritikų apklausoje jo režisuotas „Oblomovas" pateko į 10 geriausių pasaulio kino filmų sąrašą. Jis yra Rusijos kultūros fondo prezidentas.

N.Michalkovas su dukterimi Nadia Los Andžele. Reuter nuotr.

Režisierius, svečiuodamasis Vilniuje, kalbėjo, kad jis nebuvo matęs I.Dapkūnaitės nė viename filme, tačiau jį sužavėjo besišypsančios aktorės nuotrauka. Jau antrą kartą I.Dapkūnaitė turi būti dėkinga savo šypsenai: kaip tik dėl jos anglų režisierius S.Stokesas aktorę išsirinko į tarptautinį projektą – spektaklį, statytą Čikagoje – „Kalbos klaida". Vėliau I.Dapkūnaitė ištekėjo už S.Stokeso ir dabar gyvena Londone, vaidina Rusijoje, Anglijoje, JAV. Už vaidmenį režisieriaus V.Todorovskio filme „Pamaskvio vakarai" ji gavo prizą Ženevoje.

Filme „Išvarginti saulės" I.Dapkūnaitė vaidina Marusią, pagrindinio herojaus, pilietinio karo didvyrio, divizijos vado Kotovo žmoną. Filmo veiksmas rutuliojasi trečiojo dešimtmečio pabaigoje. Marusia kažkada mylėjo tokį Mitią, bet jis dingo, ji nesėkmingai žudėsi, paskui ištekėjo už Kotovo, nelauktai grįžta Mitia, kuris, paaiškėja, esąs KGB darbuotojas, turintis suimti jos vyrą. Visas filmo veiksmas trunka vieną tragišką jos herojams dieną.

Aktorė šiam vaidmeniui buvo patvirtinta be bandymų. Tai įrodo, jog N.Michalkovas ja pasitikėjo. Marusia yra šio filmo siužeto variklis, nes dėl jos palankumo ir meilės susigrumia du savaip įdomūs vyrai. Tačiau pati aktorė apie savo vaidmenį kalba santūriai. „Lietuvos rytui" ji pasakė, kad N.Michalkovas, būdamas šio filmo scenarijaus autorius, režisierius, svarbiausio vaidmens atlikėjas ir prodiuseris, filmuojant sunkokai suderino visus savo titulus. Tuo pat metu ji labai entuziastingai kalbėjo apie darbą su V.Todorovskiu. O N.Michalkovas, džentelmeniškai pagyręs I.Dapkūnaitę už gerą vaidybą, pasidžiaugęs jos profesionalumu ir darbštumu (išmoko savo tekstą be akcento), nusistebėjo jam nauja vaidybos maniera ir aktorės požiūriu į savo profesiją. Mat, tvirtino N.Michalkovas, jis dirbąs su aktoriumi drauge ir jame „ištirpstąs", o Ingeborga, pasirodo, įpratusi dirbti savarankiškai, turi savo metodą ir režisieriui ne visada linkusi paklusti. Be to, Ingeborga esanti europietiško auklėjimo moteris, o jai reikėję kurti tikrą slavę, kurios poelgiai jai žmogiškai gal ne visada buvę suprantami.

Beje, Rusijoje iš karto buvo atkreiptas dėmesys į šio filmo konjunktūriškumą, abejotinas moralines išvadas (idealizuojamas pilietinio karo didvyris), gerai susipažinusiems su N.Michalkovo kūryba akivaizdu, jog šis filmas – tai prastesnis jo šedevro „Nebaigta pjesė mechaniniam pianinui" variantas, o autocitatos veria akį. „Oscaras" šiam filmui vėl akivaizdi konjunktūra, kai prizai dalijami ne filmams, o šalims.